

VÝROČNÁ SPRÁVA PDCS 2010

Známy psychiater Howard C. Cutler v rozhovore s tibetským dalajlámom Džecün Džampal Ngwang Lozang Ješe Tändzin Gjamcch, konštatuje, že „jeho vízia lepšej budúcnosti, budúcnosti bez násilia, sa raz môže uskutočniť- nie ako utópia, v ktorej ľudské bytosti nikdy nebojujú alebo nikdy nepoužívajú násilie, ale ako budúcnosť, v ktorej mierový dialóg nie je výnimkou, ale pre prevažnú väčšinu ľudstva je normou, štandardným prístupom, vždy s veľkou pravdepodobnosťou úspechu...“[1] Boli by sme radi ak by aktivity PDCS svojím spôsobom prispievali k podobnej vízii – nenásilnému dialógu, k mierovej zmene, radosti vo svete. Hádám sa to dá povedať, že k takejto vízii drobným dielom prispievali aj programy, ktoré sme realizovali v poslednom roku.

Sieť organizácií, ktoré nesú značku PDC sa rozširuje, v roku 2010 do siete pribudla Indonézia, takže v súčasnosti tvorí globálnu sieť PDCI 22 centier s podobnou misiou v 22 štátoch sveta. PDCS naďalej pomáha novovzniknutým centráam v sieti začleniť sa pod značku PDCI a šíriť misiu o potrebe dialógu a nenásilných foriem riešenia a transformácie konfliktov po svete. V sieti došlo k zmene vo vedení, po 22 rokoch pôsobenia sa bývalý prezident PDC Raymond Shonholtz presunul do správnej rady PDC a riaditeľkou sa stala Julia Roig. Sme radi, že môžeme byť súčasťou tohto globálneho programu a aj po jesennom stretnutí siete v Peru sme presvedčení, že PDCI bude naďalej prosperovať a ešte účinnejšie pokračovať v plnení svojej misie.

Činnosti PDCS sa rozbiehajú viacerými smermi, i keď súčasne zaznamenávame tendenciu zblížovať a prepojsovať jednotlivé programy. Medzi prioritné oblasti záujmu aj PDCS v roku 2010 patrili:

1. Občianska participácia a európske občianstvo
2. Transformácia konfliktov a budovanie mieru
3. Rozvojová spolupráca a rozvojové vzdelávanie
4. Tréningy trénerov a facilitátorov
5. Organizačný rozvoj a manažment
6. Fundraising, filantropia a spoločensky zodpovedné podnikanie
7. Menšiny a tolerancia

Štatistika, ktorú si priebežne vedieme, ukazuje, že v uplynulom roku sme uskutočnili 61 tréningov (81 tréningových dní), 43 facilitácií a 29 dlhodobých konzultácií a 7 dní učenia. Výsledky práce v programoch PDCS sme uviedli prostredníctvom 24 prezentácií na domácich a zahraničných konferenciách.

Pre vlastnú radosť i pre radosť priateľov a priaznivcov PDCS sme tiež zorganizovali 10 lunch-seminárov so zaujímavými hosťami Na Slovensku sme pôsobili 165 dní, v zahraničí 50. Aj v roku 2010 sme viac ako pätinu tréningových, konzultačných a projektových aktivít pre iné organizácie, realizovali ako dobrovoľný príspevok pre organizácie. Naďalej sa darilo publikačným aktivitám, vytvorili sme 6 publikácií, uverejnili 3 odborné state v časopisoch a 9 článkov v tlačových a elektronických médiách. Pre šírku a rôznorodosť aktivít nie je možné podrobne písať o všetkých z nich. Stručne sa zmienime o niektorých zaujímavých projektoch realizovaných v roku 2010. Tie dávajú predstavu, akým smerom sa uberáme.

Prehľad vybraných projektov PDCS v roku 2010

1. Občianska participácia a európske občianstvo

V roku 2010 sme už šiesty rok realizovali užitočnú spoluprácu s Nadáciou Ekopolis na programe PriStory, ktorý dlhoročne finančne podporuje ČSOB - finančná skupina a v poslednom roku je program realizovaný v rámci projektu UrbSpace zameraného na vypracovanie spoločnej stratégie tvorby mestských verejných priestorov. Projekt UrbSpace je realizovaný v rámci Central Europe Programme a financovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. PDCS zodpovedalo za konzultovanie niektorým grantistom pri participatívnej realizácii verejných priestranstiev vo svojom meste alebo obci. Okrem toho sme tréningovo pripravovali novú generáciu facilitátorov, ktorí získali vedomosti o participatívnych prístupoch plánovania verejných priestorov ako aj facilitačné zručnosti. Súčasne sme v tomto roku spolupracovali na príprave publikácie *Verejné priestory - tvorené ľuďmi, s ľuďmi a pre ľudí*, ktorú vydala Nadácia Ekopolis. I vďaka našej tréningovo-konzultačnej pomoci vznikli nové zaujímavé verejné priestranstvá v ďalších mestách a metodická príručka pre záujemcov, ktorí chcú realizovať tento program "Verejné priestory - tvorené ľuďmi, s ľuďmi a pre ľudí." Viac informácií je na www.priestory.sk.

V rámci výskumného programu Centra excelentnosti pre výskum a rozvoj občianstva a participácie: zvládanie výziev 21. storočia – COPART sme výskumne prispeli publikovaním dvoch kapitol do záverečnej monografie, vystúpením na konferencii a tréningovo sme spolupracovali na realizácii Jesennej školy o občianskej participácii pre študentov univerzít. Viac informácií o centre excelentnosti je na www.kvsbk.sav.sk/indexslovak.php?id=skcentrumexcelentnosti.

Aj v tomto roku sme pre spoločnosť E.ON Elektrárne, s.r.o., zabezpečovali prípravu a facilitáciu okrúhlych stolov miestnych zainteresovaných aktérov v súvislosti s výstavbou paroplynovej elektrárne v Malženiciach z dvoch susediacich obcí Malženice a Trakovice. Zámerom okrúhlych stolov bolo poskytnúť informácie o

zámeroch týkajúcich sa elektrárne v Malženiciach. Občania uvítali možnosť otvorenej výmeny názorov smerujúcej ku dosiahnutiu vzájomného pochopenia názorov a záujmov medzi investorom a zainteresovanými z oboch obcí. Spolupráca spoločnosťou E.ON Elektrárne s.r.o. trvala od roku 2008 do konca roku 2010.

Pod vedením Central European Association z Budapešti a v spolupráci s expertmi z ďalších 5 krajín strednej a východnej Európy sme pokračovali v projekte Has Our Dream Come True?, ktorý sa zameriava na analýzu vývoja občianskej spoločnosti na Slovensku a v ďalších postkomunistických krajinách. Výskumný projekt financuje Trust pre občiansku spoločnosť v Strednej a Východnej Európe a jeho realizácia bude pokračovať až do roku 2011.

Pre Nadáciu 21. storočia sme pripravili a odfacilitovali Konzultácie s občanmi Žiliny, v ktorých obyvatelia vďaka riadenej diskusii v malých skupinách sformulovali svoju víziu rozvoja mesta a vyskúšali si možnosť vyjadriť sa k otázkam, ktoré sa ich bezprostredne týkajú.

2. Transformácia konfliktov a budovanie mieru

Stavajúc na úspechu našej publikácie Peacework - Práca pre mier z roku 2009 sme v roku 2010 ďalej pracovali na šírení informácií o alternatívnych civilných nenásilných možnostiach intervenovania v konfliktoch. V spolupráci s bruselskou kanceláriou našej siete PDCI sme v rámci projektu Initiative for Peacebuilding zorganizovali a viedli trojdňový tréning *Peacebuilding in Development Aid* (Budovanie mieru v rozvojovej pomoci). Predstavili sme základné koncepty i niektoré najnovšie poznatky súvisiace s budovaním mieru. Téma budovania mieru zaznievala v rôznych prezentáciách, ktoré sme poskytli (napr. pre CENAA) ako aj vo viacerých lunchseminároch.

Za kľúčové naďalej pokladáme šírenie prístupov citlivých na konflikt v rozvojovej a humanitárnej pomoci poskytovanej slovenskými subjektmi.

V roku 2010 sme pokračovali v spolupráci s *European Network for Civil Peace Services* a s organizáciou *Nonviolent Peaceforce*, ktorých sme členmi. Prispeli sme podieľaním sa na ich koordinovaní a facilitačnými službami na ich medzinárodných stretnutiach.

3. Rozvojová práca a rozvojové vzdelávanie

V tejto oblasti sme pracovali na dvoch veľkých projektoch financovaných Európskou komisiou cez Europe Aid. Týkali sa zvýšenia vedomostí o rozvojovej spolupráci, skvalitnenia rozvojových politík a kultivácie darcovstva zo súkromných zdrojov v oblasti rozvojovej a humanitárnej pomoci. Dlhodobu sa snažíme o zlepšovanie slovenského prostredia pre pôsobenie rozvojových a humanitárnych organizácií a o budovanie kapacít organizácií i jednotlivcov vytvárať a viesť kvalitné rozvojové a humanitárne programy.

V rámci projektu "To act you have to know" v spolupráci s Platformou mimovládnych rozvojových organizácií a s tromi partnermi z Poľska, Maďarska a Čiech sme realizovali vzdelávacie podujatia, ktoré smerovali k skvalitneniu rozvojovej práce a

politik na Slovensku. Uskutočnili sme viacero zaujímavých seminárov, zorganizovali Jesennú školu o rozvoji a zmene so zameraním na subsaharskú Afriku a tréning v participatívnych metódach evaluácie rozvojových programov, pomáhali sme facilitovať dôležitú medzinárodnú konferenciu v Prahe a podieľali sa na vytvorení dvoch publikácií: komparatívnej analýzy *Least but not last?* (Najmenej rozvinuté ale nezabudnuté? Najmenej rozvinuté krajiny v oficiálnej rozvojovej pomoci krajín V4) a *Student essays on development* (Študentské eseje o rozvoji).

V oblasti posilňovania fundraisingových kapacít rozvojových organizácií od apríla úspešne realizujeme medzinárodný projekt Posilňovanie fundraisingových kapacít mimovládnych rozvojových organizácií v Strednej Európe. Na projekte s PDCS spolupracujú traja partneri z višehradských krajín a Spojeného Kráľovstva. V jeho prvej fáze sa uskutočnila poznávacia cesta do Prahy a dve študijné návštevy do Varšavy, Krakova a do Budapešti. Zároveň viacerými stretnutiami odštartovala práca tematických pracovných skupín, ktorých výsledkom je predbežná dohoda o obsahu a jednotlivých zodpovednostiach pri pripravovanej publikácii o regionálnych skúsenostiach v oblasti rozvojového fundraisingu. Projekt popri Europe Aid spolufinancuje Slovak Aid. Viac informácií: www.ngdofundraising.net.

V tomto roku sme úspešne realizovali a uzavreli aj projekt "Príprava a posilnenie odborných kapacít odborníkov a dobrovoľníkov vysielaných v programoch rozvojovej pomoci" financovaný zo Slovak Aid. Pre 22 záujemcov sa poradilo uskutočniť veľmi úspešnú trojdňovú jesennú školu so zameraním na osobnostné predpoklady, prácu s konfliktmi a bezpečnosť v rozvojovej práci. Túto školu dopĺňali semináre. Na základe pravidelného mesačného stretávania sa pracovnej skupiny z rozličných rozvojových a humanitárnych organizácií vznikla metodika, ktorá hovorí o navrhovaných štandardoch prípravy odborníkov a dobrovoľníkov vysielaných do zahraničia do rozvojových a humanitárnych projektov. Metodika sa doladila a obhájila na medzinárodnej konferencii zorganizovanej v júni 2010 v Bratislave.

V roku 2010, podobne ako v predošlých rokoch, PDCS patrilo medzi aktívnych riadnych členov Platformy mimovládnych rozvojových organizácií.

4. Tréningy trénerov a facilitátorov

Veľký úspech zaznamenali otvorené tréningy: Tréning trénerov, Facilitácia a Komunikácia inak. Je to dobrá cesta a v ponuke (možno aj tematicky rozšírenej ponuke) otvorených tréningov hodláme pokračovať ďalej.

V roku 2010 sme pokračovali v spolupráci na projekte EASY-ECO: Evaluation of sustainability", ktorý bol podporený 6. rámcovým programom EÚ a ktorý koordinovala the Vienna University of Economics and Business Administration (WU Wien). V tomto roku sme facilitovali dve stretnutia v rámci záverečnej konferencie: Sustainable Development Evaluations in Europe: From a Decade of Practices, Politics and Science to Emerging Demands. Na programe sme spolupracovali v rámci dvoch projektov v rokoch 2005-2010.

5. Organizačný rozvoj a manažment

V roku 2010 sme sa konzultačne venovali viacerým neziskovým organizáciám, poskytovali sme pre nich strategické plánovanie a pomáhali pri ich organizačnom rozvoji. Trénovali sme, mediovali a facilitačne viedli aj procesy strategického plánovania napríklad pre Agentúru na podporu regionálneho rozvoja Košice, n.o. (ARR), Karpatskú nadáciu, Karpatský rozvojový inštitút, Centrum Nádej, Nadáciu pre deti Slovenska (NDS), MNO Áno pre život, či českú organizáciu ANNO.

Ďalším príkladom bol tréning podpory organizačného rozvoja, vytvárania koalícií a kooperatívneho plánovania pre program posilnenia kapacity neziskoviek v Bielorusku a Ukrajine, koordinovaný organizáciou PACT Ukraine, v rámci ktorého sme uskutočnili tréningy pri Minsku a Kyjeve.

Sériu konzultácií a tréningov v oblasti riadenia a efektívnej komunikácie sme (aj prostredníctvom agentúry Neopublic) realizovali pre SAK (Slovenskú advokátsku komoru) a viedli sme Kaviareň svet pre akciu firmy Microsoft.

Oblasť e-learningu sme rozvíjali v medzinárodnom projekte SINAPSI s partnermi z Talianska a Francúzska. Odkúsali sme a na medzinárodnej konferencii v Taliansku aj okomentovali softvérovú platformu pre online vzdelávací kurz na tému „Komunikácia a vyjednávanie v medzinárodných projektových partnerstvách“ so zameraním na hranie rolí pod vedením tútora. Vo využívaní tohto programu budeme pokračovať.

6. Fundraising, filantropia a spoločensky zodpovedné podnikanie

V spolupráci s Karpatskou nadáciou sme v projekte Spoločne a Zodpovedne, ktorý bol zameraný na šírenie konceptu zodpovedného podnikania medzi malými a strednými podnikateľmi v oblasti východného Slovenska pripravili manuál a facilitovali okrúhle stoly a záverečnú konferenciu.

V apríli sme viedli workshop o fundraisingových praktikách na Slovensku pre skupinu slovinských mimovládnych neziskových organizácií v Ljubljane.

Odkúsali sme si pripraviť a odtrénovať otvorený kurz „Fundraising“- v budúcnosti budeme v tejto aktivite pokračovať. Takisto veľký úspech mala študijná cesta gruzínskych MVO o skúsenostiach slovenských MVO v udržateľnom financovaní svojich programov, ktorej slovenskú časť sme zabezpečovali.

7. Menšiny a tolerancia

PDCS sa aj v roku 2010 trénersky podieľalo medzinárodnom programe British Council Active Citizens zameranom na občiansku participáciu a presadzovanie občianskych záujmov prostredníctvom komunitných projektov.

Na podobnú tému sme realizovali tréning aj v rámci univerzitného programu pre záujemcov, ktoré vyjednávajú v medzikultúrnom kontexte v Univerzite v Krems.

V roku 2010 sme facilitovali niekoľko stretnutí organizovaných Spoločnosťou Komunitných centier, na ktorých diskutovali o štandardoch práce Komunitných centier.

Realizovali sme aj viacero tréningov pre učiteľov, ktoré boli zamerané na posilnenie medzikultúrnej citlivosti, prácu s rómskymi deťmi a metodiky práce v etnicky triedach. V niektorých tréningoch pre učiteľov sme sa zameriavali aj na témy participácia žiakov v triede, podpory psychickej odolnosti (resilience) a úrovne poznávania v obsahovom zameraní práce učiteľa.

Publikácie vydané v roku 2010

Bianchi, G. & Miková, K. (2010). Deliberatívna demokracia a nadnárodná deliberácia. In Plichtová, J. (Ed.) *Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita*. Bratislava, Veda SAV.

Marček, E. - Iľanovská, L. (2010). Spoločne a zodpovedne - Ako úspešne spolupracovať pri miestnom rozvoji, Karpatská nadácia, Košice.

Mihálik, J.(Ed.) (2010). Least but not last. Komparatívna analýza rozvojových politík krajín V4 voči Least Developed Countries (LDCs). Člověk v tísni, Praha.

kol. (2010). Student essays on development. Člověk v tísni, Praha.

Miková, K. & Bianchi, G. (2010). Pozvaná participácia v EÚ: Komparácia troch celoeurópskych deliberačných fór. In Plichtová, J. (Ed.) *Občianstvo, participácia a deliberácia na Slovensku: teória a realita*. Bratislava, Veda SAV.

Miková, K., Paulíková, M. , Paulíniová, Z. (2010). Verejné priestory - tvorené ľuďmi, s ľuďmi a pre ľudí. Nadácia Ekopolis, Banská Bystrica.

Okrem knižných publikácií sme uverejnili aj viacero publikácií elektronicky a tiež niekoľko článkov o programoch a činnosti PDCS v roku 2010.

Ťažiskoví donori PDCS v roku 2010

Veľká časť projektov by sa nemohla uskutočniť bez finančnej pomoci. Naše poďakovanie patrí predovšetkým týmto subjektom:

CEE TRUST

Európska komisia

Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS – OSF)

SlovakAid

Karpatská nadácia

State Department of the USA

Naši klienti a partneri v roku 2010

PDCS, o.z. spolupracuje s organizáciami a poskytuje služby pre záujemcov vo viacerých sektoroch doma i v zahraničí.

1. Slovenské neziskové organizácie

Poskytovali sme tréningy a konzultácie pre organizácie ako napr. Agentúra na podporu regionálneho rozvoja Košice (ARR), Asociácia komunitných nadácií Slovenska, Karpatská nadácia, Karpatský rozvojový inštitút, Človek v ohrození, Karpatská nadácia, Nadácia Ekopolis, Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť- SGI, Nadácia pre deti Slovenska (NDS), eRKO, Domka, Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS – OSF), Áno pre život, SAK (Slovenská advokátska komora), Nadácia 21.storočia, VOICES n.o., Spoločnosť ľudí dobrej vôle o.z., ako i pre množstvo menších organizácií a občianskych iniciatív.

2. Tréningy a facilitácie na základe žiadostí zahraničných organizácií

IREX - USA, Partners for Democratic Change International (PDCI), PACT Ukraine, Center for Strategic Research and Development of Georgia, OPEN SOCIETY - GEORGIA FOUNDATION, British Council Slovakia

3. Štátne, verejnoprávne inštitúcie a samospráva

Slovenské národné múzeum, Viacero fakúlt v rámci UK (FFUK, FSEV, FM), Vysoká škola umelecko-průmyslová v Prahe, VŠ Sv. Alžbety, Bilingválne Gymnázium C.S. Lewisa v Bratislave a tiež niektoré mestské a miestne samosprávy, ako napr. VÚC Košice

4. Tréningy a facilitácie pre súkromné inštitúcie a organizácie z podnikateľskej sféry (priamo alebo prostredníctvom iných subjektov), napríklad:

E.ON Elektrárne s.r.o., UNION poisťovňa a.s., Seesame s.r.o., Microsoft, Timus Safety s.r.o., Neopublic Portell Noveli, Marketing Management Service s r.o., Letiskové prevádzkové služby SR ...

Zahraničné aktivity PDCS (krajiny, v ktorých sme trénovali, prezentovali alebo konzultovali v r.2010)

USA, Ukrajina, Bielorusko, Tadžikistan, Česko, Belgicko, Taliansko, Maďarsko, Poľsko, Slovinsko, Nemecko a Rakúsko

Kto je kto v PDCS v roku 2010:

Riaditeľ:

Dušan Ondrušek

Zástupkyne riaditeľa:

Anna Zemanová, Karolína Miková

Vedúca kancelárie a projektová manažérka:

Monika Straková (na materskej)

Projektoví manažéri, tréneri a konzultanti:

Peter Gušťačík

Ján Mihálik

Eduard Marček (PANET, partner PDCS)

Samuel Arbe

Petra Szeghy

Veronika Zimanová

Účtovníčka:

Mária Nagyová

Rozpočet PDCS v roku 2010

Súvaha

v celých eurách
k 31.12.2010

Aktíva	
Majetok spolu	82 491
Dlhodobý nehmotný majetok súčet	251
Dlhodobý nehmotný majetok	
Softvér	251
Dlhodobý hmotný majetok súčet	82 240
Stavby	81 670
Stroje, prístroje, zariadenia	570
Zásoby súčet	8 579
Tovar	8 579
Krátkodobé pohľadávky	5 538
Pohľadávky z obchodného styku	5 538
Daňové pohľadávky	0
Finančný majetok	81 149
Pokladnica	1 146
Bankové účty	80 003
Prechodné účty aktív	29 240
Náklady budúcich období	2 383
Príjmy budúcich období	26 857
Aktíva celkom	206 997

Pasíva	
Vlastné zdroje krytia stálych a obežných aktív	131 419
Fondy organizácie	49 731
Základné imanie	6 200
Výsledok hospodárenia	-8 965
Nerozdelený zisk, neuhradená strata minulých rokov	84 453
Účet ziskov a strát	
Cudzíe zdroje	10 851
Dlhodobé záväzky	9 958
Sociálny fond	893
Krátkodobé rezervy	1 397
Krátkodobé záväzky	18 055
Záväzky z obchodného styku	4 664
Záväzky voči zamestnancom	5 847
Zúčtovanie s inštitúciami sociálneho poistenia	2 364
Daňové záväzky	1 833
Ostatné záväzky	3 347
Bankové výpomoci a pôžičky	19 917
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci	19 917
Prechodné účty pasívne	25 358
Výdavky budúcich období	10
Výnosy budúcich období	25 348
Odhadné účty pasívne	
Pasíva celkom	206 997

**Výkaz ziskov a strát
(v celých eurách)**

Činnosť

k 31.12.2010

Náklady	Hlavná nezdaňovaná	Podnikateľská zdaňovaná	Spolu
Spotreba materiálu	6 091	2 056	8 147
Spotreba energie	768	1 285	2 053
Predaný tovar		1 871	1 871
Opravy a udržovanie	3 953	2 109	6 062
Cestovné	6 912	2 295	9 207
Náklady na reprezentáciu	216	0	216
Ostatné služby	57 321	12 319	69 640
Mzdové náklady	69 095	26 387	95 482
Zákonné sociálne poistenie	2 522	15 614	18 136
Ostatné sociálne poistenie			
Zákonné sociálne náklady	284	1 554	1 838
Daň z nehnuteľnosti	68		68
Ostatné dane a poplatky	65		65
Odpísanie nevymožiteľnej pohľadávky			
Úroky	416	830	1 246
Kurzové straty	800	71	871
Dary	340		340
Osobitné náklady	17 774		17 774
Manká a škody			
Iné ostatné náklady	652		652
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	5 521	3 813	9 334
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	1 100	500	1 600
Náklady celkom	184 001	60 593	244 594

Výnosy			
Tržby z predaja služieb		76 127	76 127
Tržby za predaný tovar		1 376	1 376
Úroky	57	474	531
Kurzové zisky	87		87
Iné ostatné výnosy	1 298		1 298
Prijaté dary	9 841		9 841
Prijaté príspevky od iných organizácií	149 806	25	149 831
Prijaté príspevky od fyzických osôb			
Výnosy celkom	161 089	78 002	239 091
Výsledok hospodárenia pred zdanením	-22 912	17 409	-5 503
Daň z príjmov	11	3 451	3462
Výsledok hospodárenia po zdanení	-22 923	13 958	-8 965